

PEFC miljöstandard för skogsentreprenörer

Utdrag ut TD II med tillämpningsanvisningar.

Version 1.5

PEFC skogsstandard

Målsättningen för Svenska PEFCs skogsstandard är att utveckla ett uthålligt skogsbruk med god balans mellan produktion, miljö och sociala och kulturella intressen. Principer, regler och riktlinjer som stadgas i den svenska skogsvårdslagen och annan tillämplig nationell lagstiftning utgör en plattform för standarden. Standarden har tre delar:

Skogsbruksstandard - riktlinjer för en ekonomiskt uthållig och ståndortsanpassad skogsproduktion.

Social standard - riktlinjer för anställningsförhållanden, arbetsmiljö, arbetsorganisation, kompetens, relationer med samebefolkning och rennäring, allemansrätt och landsbygdsutveckling.

Miljöstandard - kraven på hänsyn till natur- och kulturmiljö i skogsbruket.

Miljöstandard

Skogsägaren har det slutgiltiga ansvaret för miljöstandarden. Men som gruppcertifierad skogsentreprenör har du accepterat att uppfylla relevanta delar av vid uppdrag på PEFC-certifierade fastigheter. Det betyder t ex att

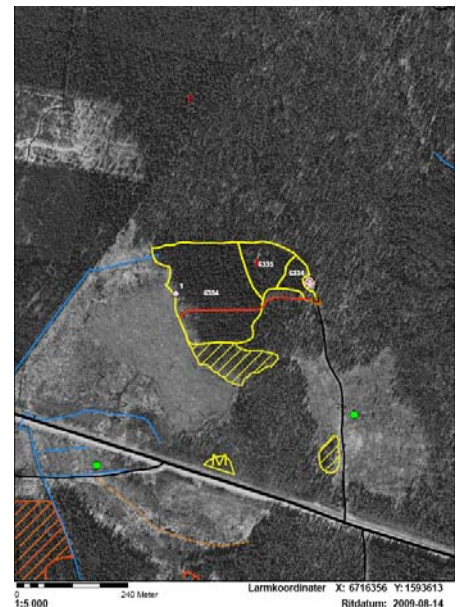

- skydda marken från körskador
- lämna kant- och skyddszoner
- avgränsa häsytter och skydda dem
- ta hänsyn till kulturmiljön
- lämna naturvärdesträd
- lämna död ved – både gammal och färsk
- värna lövträdsinslaget.

Traktdirektiv

För att säkra att relevant information angående miljökrav för ett avverknings- eller skogsvårdsuppdrag överförs till anlitad skogsentreprenör eller anställd personal skall rutin för traktdirektiv med karta tillämpas vid skogliga uppdrag.

I ABSE 09, Allmänna Bestämmelser för skogsentreprenad, som har utarbetats av SMF Skogsentreprenörerna tillsammans med branschföreträdare under ledning av Anna Furness-Lindén, SkogForsk, fastslås i § 2 i Kap. 2 att "beställaren är skyldig att överlämna traktdirektiv i god tid innan traktuppdrag påbörjas. Av traktdirektivet skall tydligt framgå vad som gäller för varje specifikt objekt". ABSE har antagits av så gott som alla stora kundföretag; Holmen, Korsnäs, Mellanskog, Norra skogsägarna, Norrskog, SCA, Skogssällskapet och Sveaskog.

Metoder för att skydda marken

Skogsbruket ska bedrivas i former som syftar till att upprätthålla markens naturliga processer och långsiktiga produktionsförmåga. Hänsyn skall iaktas till andra ekosystem och biologisk mångfald.

Lämplig metodik och teknik ska användas för att undvika betydande skador vid drivning, speciellt där transporter korsar vattendrag.

Med **betydande körskador** avses t ex:

- skador som orsakar påtaglig erosion och slamföring till vattendrag
- spårbildning som förändrar vattenflöden
- skador i områden med särskilda naturvärden
- spårbildning i miljöer av särskild betydelse för friluftslivet, särskilt i närheten till tätorter.

Betydande körskador på drivningsvägar ska anmälas till kunden.

På marker med risk för erosion används intermittenta markberedningsmetoder. Markberedning utförs normalt inte i kantzoner mot vatten och på blöta marker.

Kantzoner, skyddszoner och hänsynsytor

Kantzoner och skyddszoner är viktiga för biologisk mångfald, för mark-skydd, för skydd av sjöar och vattendrag och som övergångar till kulturlandskapet.

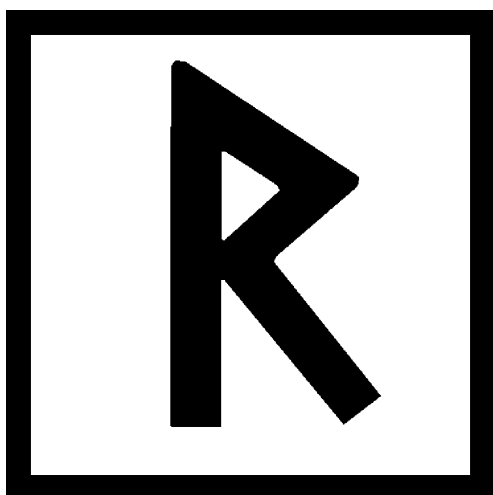
Lämpliga zoner för dessa ändamål skall lämnas enligt riktlinjerna i skogsvårdslagen.

Som **hänsynsytor** avgränsas, i första hand på barmark:

- Småbiotoper med särskilda naturvärden
- skyddszoner i anslutning till biotoper med särskilda naturvärden.

Kulturmiljöhänsyn

I skogslandskapet möter dagens skogsbruk arvet från tidigare generationers liv och arbete. Detta kulturarv består av **fornlämningar, kulturminnen, biologiska kulturarv** och immateriella företeelser som ortnamn, sägner och platser med tradition.

Svenska PEFCs skogsstandard kräver ansvar och skydd för och hänsyn till detta arv i alla typer av skogsaktiviteter. De särskilda naturvärden som finns i kulturpräglade områden, t ex där artsammansättningen bär prägel av tidigare hävd och sedvänja, skall beaktas.

Naturvärden knutna till tidigare friväxande grova träd samt kulturlandskapets träd- och buskarter ska gynnas i lämplig omfattning. Skogliga åtgärder ska utföras så att fornlämningar, inom kulturminnesområden, inte skadas och att skador på övriga kända historiska lämningar minimeras.

Naturvärdesträd

Naturvärdesträd ska lämnas vid alla skogliga åtgärder för att leva, dö, brytas ner och multna. Syftet är att åstadkomma/spara minst 10 naturvärdesträd i genomsnitt per ha. Där naturvärdesträd saknas i tillräcklig omfattning lämnas utvecklingsträd, dvs. träd som kan utveckla höga naturvärden.

Utvecklingsträden placeras med fördel i grupper eller i anslutning till kantzoner, hänsynsytor, småbiotoper etc.

Till naturvärdesträd räknas följande: (se även § 30 i Skogsvårdslagen)

- avvikande, särskilt grova eller gamla träd
- grova träd med påtagligt vid och grovgrenig/platt krona
- grova, tidigare frivuxna, sk hagmarksgranar
- grova aspar och alar där sådana inte förekommer rikligt, i barrdominerade bestånd
- trädformig sälg, rönn, oxel, lönn, lind, hägg, fågelbär samt grov hassel, där sådana inte förekommer rikligt, i barrdominerade bestånd
- ädla lövträd i det boreala skogslandskapet
- grova enar
- träd med påtagliga brandlyror
- hålträd och träd med risbon
- träd med tydliga kulturspår

Död ved

Död ved behövs för den biologiska mångfalden. Därför bör mängden döda stående träd, lågor, högstubbar mm ökas.

Några liggande, för beståndet representativa, träd per hektar lämnas aktivt eller passivt under föryngringsfasen. Vid föryngringsavverkning och grövre gallring (i annat än ek- och bokbestånd) tillskapas några högstubbar eller ringbarkade träd per hektar avverkad yta.

Tänk på volymen färsk, nydöd ved:

- Agera främst där det finns mer än 3 och mindre än 5 m³ per hektar.
- Om det finns mer än 5 m³ per hektar krävs dispens från skogs-
vårdsstyrelsen.

- I bestånd med mindre än 3 m³ lämnas all färsk död ved.
- I övriga bestånd eller föryngrings-
ytor får värdefulla och lättåtkom-
liga träd tas tillvara, förutsatt att
några representativa vindfällen per
hektar kvarlämnas.
- Nydöd ved av naturvärdesträd och
tidigare lämnad naturhänsyn på
föryngringsytor lämnas alltid.

Undantag medges t ex vid risk för skada på angränsande skog eller i samband med omfattande stormfällningar.

- Vid föryngringsavverkning i ek- och bokbestånd tillskapas död ved, så att det finns minst två ringbarkade träd eller högstubbar av huvudträdslaget i medeltal per hektar avverkad yta. Av övriga ädel-
lövträd behöver vare sig högstubbar eller ringbarkade träd skapas.

Tänk på följande beträffande vilken död ved som skall lämnas:

- I slutavverkning och grövre gallring (i annat än ek och bokbestånd) lämnas lägst 3 enheter grov död ved av döda träd och/eller lågor och/eller högstubbar per hektar. En enhet kan vara ett grovt dött träd, en grov låga eller en grov högstubbe.
- Högstubbar fördelas på grövre, icke naturvärdesträd, av olika trädslag.
- Högstubbar kapas på högsta säkra höjd.
- Beakta även framkomlighet och säkerhet, i synnerhet intill tätorter. Längs stigar och vandringsleder lämnas ej döda träd med risk för vindfällning inom en trädlängds avstånd.
- Större sammanhängande områden med död skog får åtgärdas för att möjliggöra anläggning av ny skog enligt kraven i skogsvårdslagen.

Lövträdsandel

Där de naturliga förhållandena så medger, **värnas lövträd vid röjning och gallring** så att de utgör minst 5% i beståndet inklusive närområdet under första delen av omloppstiden.

För ytterligare information:

Kontakta SMF Certifiering ABs huvudkontor eller
din Företagsutvecklare (se www.skogsentreprenad.nu).